

EUROKRISEN

BESLUT. Tyska författningsdomstolen gjorde som minoriteten av tyskarna önskade och godkände Angela Merkels europolitik. Men det blev en livlig offentlig diskussion i alla fall. EPA/UWE ANSBACH

Nu kan Angela Merkel andas ut

ESM-fonden fick klartecken. Tyska författningsdomstolen godkände Angela Merkels europolitik och tog udden av euroskeptikernas kritik. En börda mindre på kanslerns axlar inför valet nästa år.

MÜNCHEN Över hälften av tyska folket, 54 procent, hoppades att författningsdomstolen skulle stoppa ESM-fonden. Det visade opinionsinstitutet Yougovs mätning i fredags.

Tyska regeringen och resten av EU-ledarna väntade, liksom marknaden, otåligt på klartecken för sitt skötebarn, euroräddningens viktigaste hörnsten.

I går kom beskedet – fonden får starta.

Men inte utan villkor.

Tysklands åtaganden får inte utan förbundsdagens godkännande överskrida de 190 miljarder som står i ESM-avtalet. Enligt domstolen kan avtalets 25:e artikel tolkas så att summor utan övre gräns kan avkrävas medlemsländerna för att säkerställa fondens handlingskraft i nödsituationer, om ett land inte levererar sin andel.

"En signal"

Det andra villkoret är öppenhet. ESM-fonden och dess anställda har rättslig immunitet och tystnadsplikt, men det får inte förhindra att de tyska parlamentarikerna får all information de behöver.

Båda punkterna beaktas redan i tysk lag, men domstolen kräver att de bekräftas också internationellt

euroländerna emellan, säger EU-experten **Sabine von Oppeln** vid Freie Universität Berlin.

– Beslutet speglar den breda samhälleliga diskussionen och beaktar folkets tvivel gentemot euroräddningen, men slår fast att Tyskland håller fast vid sitt ansvar i Europa.

Domstolspresidenten **Andreas Vosskuhle** underströk att EU bara fungerar om man värnar om den demokratiska legitimiteten.

– Det är en signal: se upp så demokratin inte glöms bort i kampen för att rädda euron, säger von Oppeln.

I parlamentet i Berlin log politiker från alla partier förnöjda och lättade leenden och talade om en bra dag för Europa. Börserna steg och euron förstärktes.

I domstolssalen i Karlsruhe, i första raden, satt förra justitieministern **Herta Däubler-Gmelin** (SDP) som fört 37 000 tyskars talan i ett besvär mot ESM.

Hon hade önskat att domstolen krävt en folkomröstning, och tror att en del av dem hon företrädde är besvikna då det inte blev så.

– Domstolen gjorde vad som måste göras. Det räcker för att trygga parlamentets makt om ledamöterna tar sitt ansvar och använder rättigheterna de har, säger Däubler-Gmelin till Hbl.

Medborgarnas engagemang var viktigast.

– Utan dem hade det inte blivit någon offentlig diskussion om ESM och finanspakten och riskerna de innebär för vårt land och vår demokrati.

Misstron mot EU har vuxit i Tyskland med varje nytt räddningspaket. Eurokrisen lär vara på agendan också när Tyskland går till förbundsdagsval nästa år. Men Sabine von Oppeln tror inte att temat kommer att spela så stor roll längre efter debatten kring ESM.

De som besvärade sig torde vara nöjda med den klara gränsen för Tysklands åtaganden, eftersom de var mest rädda för att tvingas punga ut med obegränsade summor.

– Viktiga stridsfrågor är nu upplärade och det finns inga grundlagsproblem med räddningspolitiken. Bland de stora partierna i både regering och opposition härskar en stark europapolitisk konsensus, förutom några avvikande röster.

Angela Merkel kan andas ut och fortsätta med sin europolitik. Enligt tidningsuppgifter försöker hon få den akuta krisen under kontroll i år, för att få koncentrera sig på andra frågor i valdebatten.

Annika Wilms
annika.wilms@hbl.fi

Historiskt många protesterade

• **Den permanenta räddningsfonden** ESM skulle lanseras i juli, men utan den största finansören Tyskland kunde fonden inte träda i kraft.

• **Tyska parlamentet röstade** för både ESM och EU-ländernas finanspakt den 29 juni. Men samma dag lämnade flera personer och grupper in besvär till författningsdomstolen.

• **Presidenten behöver domstolens** klartecken för att skriva under ESM-lagarna.

• **En av dem** som besvärade sig är föreningen Mer demokrati, som företräder över 37 000 tyskar. Den största gruppen någonsin bakom ett författningsbesvär.

• **De ansåg att** ESM strider mot grundlagen för att fonden är odemokratisk och minskar parlamentets makt över statsfinanserna.

Domstolen sade ja med två villkor

• **Euroländernas permanenta räddningsfond** ESM och EU-ländernas finanspakt strider inte mot tyska grundlagen. Men författningsdomstolen ställer två villkor för ratificeringen.

• **Tysklands åtaganden måste** begränsas till de 190 miljarder i inbetalt och infordringsbart kapital som ESM-avtalet slår fast. Om fonden behöver mera pengar kan det inte ske utan tyska förbundsdagens tillåtelse.

• **Den rättsliga immuniteten** och tystnadsplikten för ESM-anställda får inte förhindra att förbundsdagen får omfattande information.

• **ESM kan komma** i gång i oktober. Eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker planerar att sammankalla ESM:s guvernörsråd den 8 oktober.

"Domstolen gjorde vad som måste göras. Det räcker för att trygga parlamentets makt om ledamöterna tar sitt ansvar och använder rättigheterna de har."

HERTA DÄUBLER-GMELIN
Tysklands förra justitieminister (SDP).

Noterat **Finland**

Hirvisaari slipper utredning

Det blir ingen utredning av **James Hirvisaaris** kontroversiella nätuttalande om homosexuella. Biträdande riksåklagare **Jorma Kalske** har bestämt att förundersökningen gällande hets mot folkgrupp läggs ner.

Sannfinländska riksdagsmannen Hirvisaari blev polisanmäld efter att ha skrivit på Honnaforum i juli. I sitt inlägg jämförde han homosexualitet med att vara handikappad.

Enligt Kalske har Hirvisaari använt kränkande och osakliga meningar i sitt inlägg. Trots det skulle en utredning knappast leda till åtal. **FNB**

Ruuhonen-Lerner ersätter Soini

Sannfinländarnas ordförande **Timo Soini** har insjuknat och ersätts av riksdagsgruppens ordförande **Pirkko Lerner** i MTV 3:s kommunalvalsdebatt i morgon.

Det här är den första partiledardebatten i tv inför höstens kommunalval.

Timo Soini är sjukskriven till den 16 september och kan troligen delta i Yles valdebatt den 20 september.

Soini har berättat att han har drabbats av en svår inflammation i luftvägarna. **FNB**

Sasi kritiserar tjänstemän

Riksdagsledamoten **Kimmo Sasi** (Saml) kritiserar de finländska tjänstemännen. I en riksdagsdebatt i går sade han att tjänstemännens attityder inte hjälper till att stjälpna de nordiska gränshindren.

– När vi i finansutskottet diskuterade problem inom beskattningen ansåg tjänstemännen att Finland har det absolut bästa systemet och att de övriga nordiska länderna har fel system.

Sasi, som är finansutskottets ordförande, hoppades att regeringen ger tjänstemännen klara instruktioner för hur man hjälper upp situationen. **FNB**